

DRUGAČEN POGLED NA POMEN STARODOBNIŠTVA DOMA IN PO SVETU

Vsi ljubitelji starodobnikov se strinjamo, da je starodobništvo eden najlepših, če ne najlepši hobby, za mnoge pa je to tudi poklic in vir preživetja. Po drugi strani naša dejavnost prispeva tudi k ohranjanju tehniške dediščine, ki v času industrijske družbe predstavlja nedvomen prispevek h kulturnemu bogastvu naroda. Tudi v družbi mnogi z navdušenjem ali vsaj z odobravanjem gledajo na naše udejstvovanje, hkrati pa je tudi mnogo takih, ki v tem vidijo le nebodigatreba ter onesnaževanje in neučinkovito porabo goriv. Zato je še kako smiselno, da ljubitelji starodobnikov v svetu in tudi v Sloveniji stalno promoviramo svojo dejavnost in jo predstavljamo drugim v pozitivni luči. O pomenu varovanja tehniške dediščine in negovanja s to tehniko povezanega znanja je veliko povedanega, v tem prispevku pa bi rad osvetlil tudi bolj materialni vidik starodobništva. S tem se je v letih 2013-2014 ukvarjala tudi FIVA, žal v Sloveniji z nikakršnim

odzivom ljubiteljev starodobnikov. Avstrijci so v tem pogledu bolj 'zavedni in zavezani' svojemu hobby-ju in zato imajo na voljo zanimive podatke, ki so hkrati tudi dober argument in gradivo za promocijo naše dejavnosti. Nekaj teh argumentov pa želim s tem prispevkom dati v roke vam, spoštovani bralci, da boste lahko na vseh ravneh uspešneje promovirali našo dejavnost.

Definitivno se vsi v EU, ki pogledajo številke, strinjajo, da je starodobništvo omembe vredna gospodarska kategorija, ki jo v času ekonomskih kriz in krize EU gospodarske identitete še toliko bolj potrebujemo. Zato najprej ponovimo nekaj števil iz FIVA ankete iz 2013-2014 (FIVA's socio economic studies 2013-2014 – Background and main findings - FIVA) in podatkov za sosednjo Avstrijo, po kateri se radi zgledujemo (Die Eckdaten der FIVA. Meinungsumfrage – KMVC Clubzeitung 1/2015), da se vidi, kam pes taco moli:

	<i>FIVA – anketa</i>	<i>Avstrija</i>
Povprečno število starodobnikov na enega lastnika	2,2	2,9
Povprečna starost lastnikov	54 let	54 let
Odstotek moških lastnikov	98%	94%
Povprečno število prevoženih km na leto na os. avtomobil	2484 km	4657 km
Povprečno število prevoženih km na leto na motorno kolo	1137 km	1512 km
Povprečna vrednost starodobnika (osebni avtomobil)	21.043 EUR	26.903 EUR
Povprečna vrednost starodobnika (motorno kolo)	6.858 EUR	5.847 EUR
Povprečni letni prihodki gospodinjestev lastnikov	71.859 EUR/leto	61.698 EUR/leto
Odstotek registriranih vozil	81%	86%

Seveda so to zgolj statistični podatki, ki nam povedo, da starodobništvo ni nek ekskluzivni hobby, dostopen le redkim bogatašem, ampak povsem dostopna in zelo razširjena dejavnost. Zanimivo pa ovrednotenje postane, ko poskusimo te številke in razširjenost starodobništva uporabiti v sklopu ekonomskega vidika. Zato si bomo najprej sposodili podatke in ocene, ki so jih pripravili v sosednji Avstriji, upoštevaje 30.000 lastnikov starodobnikov in rezultate ankete.

K temu je treba dodati še vpliv na turizem in gostinstvo. Povprečni avstrijski ljubitelj starodobnikov letno obiše 5,5 večdnevni prireditve in pri tem prespi 4,7 noči v hotelu, kar v enem letu prinese dodatnih 20.000.000 EUR. K temu je treba dodati še prehrano, vstopnine za turistične znamenitosti, štartnine in druge stroške, kar skupaj vsaj podvoji vsoto, ki se zaradi starodobništva obrne v turizmu. Še vedno pa niso zajeti turisti, ki na starodobniške prireditve v Avstrijo pridejo iz

Letni izdatki (v EUR)	FIVA – anketa	Avstrija	Avstrija skupaj
Obnova	2.355	4.029	121.870.000
Servis	840	1.041	31.230.000
Oprema/orodje	607	884	26.520.000
Garažiranje	934	1.092	32.760.000
Zavarovanje	358	653	19.590.000
Davki/Cestnine	188	495	14.850.000
Skupaj			246.820.000

tujine – predvsem Nemčije, pa tudi Švice, Velike Britanije in Italije. Skupaj govorimo v Avstriji o prometu starodobništva nad 300.000.000 EUR. V Veliki Britaniji pa je ta številka celo nekaj milijard.

Iz podatkov lahko razberemo, da naš hoby državam omogoča zelo dobre vibracije za njihovo gospodarstvo. Nekako imam občutek, da se v Avstriji in v drugih državah (vsaj Nemčiji in Veliki Britaniji – ostalih razmer ne poznam tako dobro) tega dobro zavedajo. Zato spodbujajo dejavnost ali je vsaj ne otežujejo.

Poskusimo izvesti aplikacijo avstrijskih podatkov na slovenske razmere. Te telovadbe ne bi bilo treba, če bi članstvo odgovorilo na anketo FIVA v Sloveniji in bi te podatke imeli. Najprej upoštevamo razliko v prebivalstvu, ki je 2 milijona proti 8,6 milijona oziroma 23%. Potem upoštevamo še razliko v BDP na prebivalca, kjer Slovenija dosega cca 62% avstrijske vrednosti (vir EuroStat). Na tej osnovi lahko 'vrednost' starodobništva v Sloveniji ocenimo na 14,5% avstrijske vrednosti, kar pomeni cca 43.000.000 EUR.

Če dobljena številka že ne odraža dejanskega stanja, pa absolutno predstavlja potencial, ki bi ga lahko dosegli. Imamo solidne pogoje za razvoj starodobniškega turizma, za povečanje obsega storitev na področju vzdrževanja in restavriranja in pa predvsem izvedbe boljših prireditvev in povečanja udeležbe tujcev na njih. A za izvedbo prireditve, kjer se registrirani in zavarovani starodobniki peljejo po cestah, za kar so bili plačani vsi redni davki in prispevki, je treba zbrati toliko dovoljenj in prevzeti takšno odgovornost, da obupajo tudi najbolj zagnani prireditelji. V Avstriji je za to potrebno zapisati v Roadbook le, da naj se udeleženci sami razmaknejo na razdaljo, minimalno 100 m med avtomobili, če se jih v koloni znajde več kot 4. Poleg tega nam naše oblasti vsako leto začinijo s takšnimi in

drugačnimi grožnjami z omejitvami, posebnimi tablicami, zaprtimi mestnimi središči zaradi onesnaževanja, vnaprejšnjimi prijavami voženj in podobnimi idejami. Zato je pomembno in potrebno, da zbrane podatke uporabljamo za prepričevanje javnosti in oblasti, da nam olajša našo dejavnost, sprosti pravila in zakone in nas podpre v naši dejavnosti, ki jim lahko pomaga pobrati na tleh ležeči denar.

V SLOVO ČLANU OTK SOTESKA LJUBU VIDALI

Šest tednov po tragični nesreči je preminil naš dolgoletni član Ljubo Vidali.

Od njega smo se poslovili na pokopališču v Domžalah.

Pogrešali bomo njegov optimizem in večno dobro voljo, s katero nas je velikokrat razveseljeval. Radi smo prisluhnili njegovim spominom na čase, ko se je intenzivno ukvarjal s kolesarstvom, bil je tudi trikratni državni prvak, udeleženec mednarodnih kolesarskih tekmovanj in strastni pilot motornega zmaja.

Kot velik ljubitelj starodobnih vozil, se je rad udeleževal naših srečanj in bil vedno pripravljen pomagati pri izvedbi prireditvev. V veselje nam je bilo, da je bil v naši sredini.

Spominjali se ga bomo kot prijetnega človeka, vzglednega člana kluba, navduševala nas je tudi njegova pozitivna naravnost in vedrina.